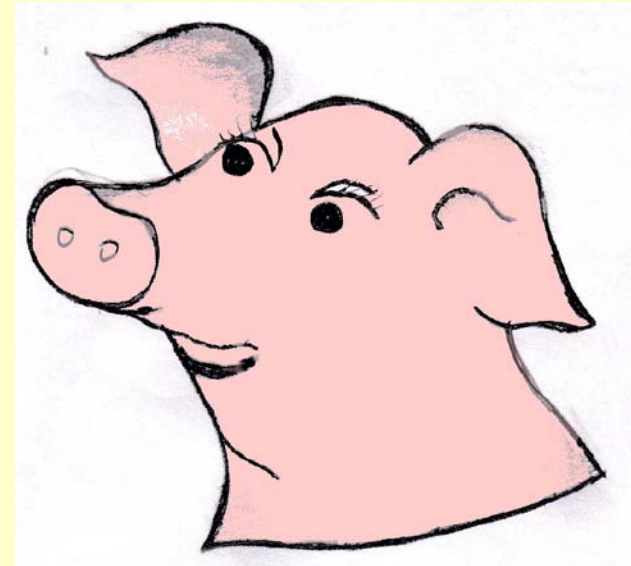

Plodnost mladic

- Spregledana kategorija prašičev
- Delež prvih prasitev 20 – 25 %
- Velik gospodarski pomen
- Manjša plodnost
- Priprava na nadaljno reprodukcijo

Cilji odbire mladice

Izbrati plemensko mladico,

ki bo dala dobro prvo in drugo gnezdo

z minimalnim intervalom med njima in

bo potem priredila vsaj še šest gnezd.

velikost gnezda

reprodukcijski
ciklus

dolgoživost

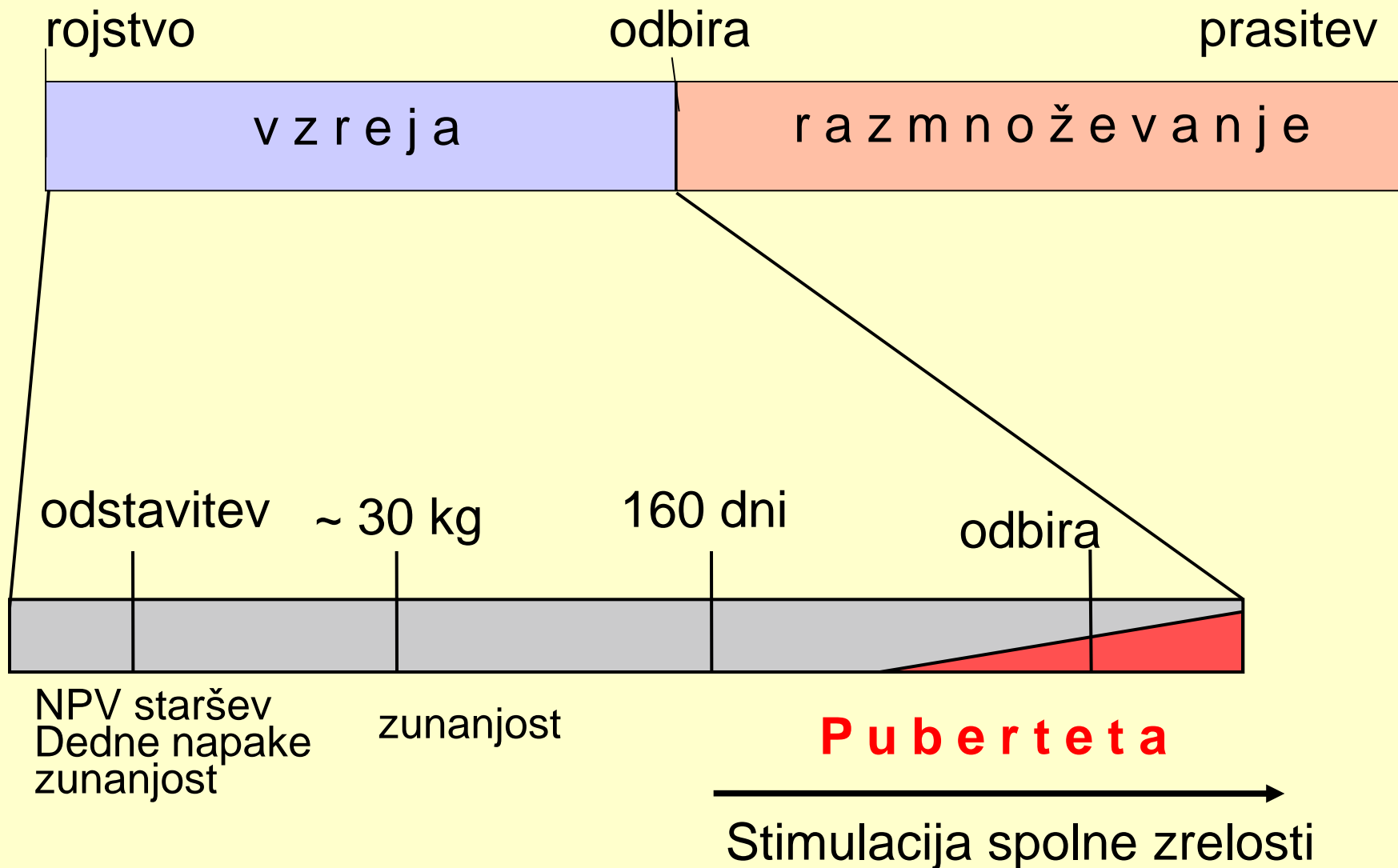
Cilji pri plemenskih mladica

- **Gospodarna prireja pujskov**
  - *zgodnja spolna zrelost*
  - *prvo gnezdo do starosti enega leta*
  - *gnezdo zadovoljive velikosti*
- **Druge lastnosti**
  - *primerno plemensko kondicijo*
  - *materinske lastnosti*
  - *odpornost, prilagodljivost, robustnost*
  - *vzdržljivost, dolgoživost*

Pričakovanja

Remont	35 %
Proizvodno obdobje	2.86 let
Življenjska prireja	70 potomcev 20 v prvih dveh gnezdih
Potomcev/svinjo/leto	24.5
Neproduktivne faze	30 dni/leto ("Prosti dnevi")

Vzreja mladice

Nakup mladice

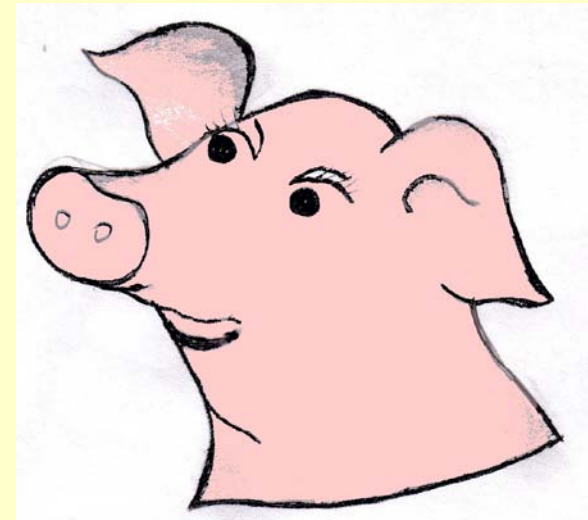
- Izbor dobavitelja pred prvim nakupom
- Seznanitev o pogojih prodaje in garanciji
- Seznanitev z rejskimi dokumenti in preizkusi
- Pridobitev primerjalnih preizkusov, priporočil
- Pogovor s prodajalcem
  - pove o oskrbi živali
  - izbor živali za čredo
- Kasneje dobavitelja prepogosto ne menjamo!

Nakup mladice pri 25 do 30 kg

- Zaenkrat nov trend, pričakovano povečanje
- Primeren čas: v fazi pospešene rasti
- So cenejše, a zahteva specializiran oddelek
- Boljša odpornost, manj bolezni
- Boljša produktivnost
  - večja masa tekačev na 1 t krme
  - več časa za prilagoditev
  - ni potrebno zamika zaradi prilagajanja mladice
- Ni rešitev za neurejene reje!

Puberteta

- Mladica je spolno zrela
- Nastopi s prvim estrusom:
  - ob prvi ovulaciji
  - mladica sposobna z reprodukcijo
- Na prevojni točki rastne krivulje

Spolna zrelost

- Divji prašiči: pri 8-ih mescih starosti
- Domači prašiči: stimulacija za 2. estrus pri starosti okrog 200 dni

hipotalamus – hipofiza – ovarij

povprečje 200 – 210 dni

razpon 102 – 350 in več

variabilnost velika

masa 55 – 120 kg

Kronološka in fiziološka starost

- Kronološka starost
  - starost mladic v dnevih ali mesecih
  - starost svinj v mesecih ali letih
- Fiziološka starost
  - število estrusov pri mladich
  - število zaporednih prasitev pri starih svinjah

Pogoji za pripust

Primerna starost	nad 200 dni
Primerna telesna masa	nad 120 kg
Prirast od rojstva do odbire	600 g/dan
Primerna zamaščenost	14 – 16 % lipidov v telesu
lipidi : proteini	1 : 1 ali več
debelina hrbtnne slanine	okrog 15 mm
Estrus po vrsti	drugi ali tretji

Vplivi na spolno zrelost mladic

- Genotip
- Prehrana
- Stres
- Okolje
- Rejec

Razlike med očeti

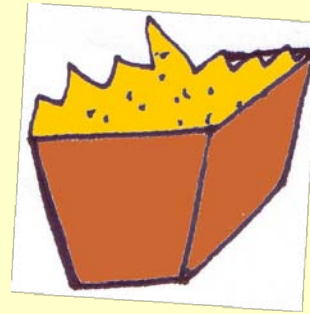
Merjasec	A	B	C	D
Starost (dni)	161.1	180.7	180.8	185.2
Razpon	135-178	140-225	157-196	145-225
Masa (kg)	81.1	94.1	90.3	92.8

Vir: Hughes in Cole, 1975

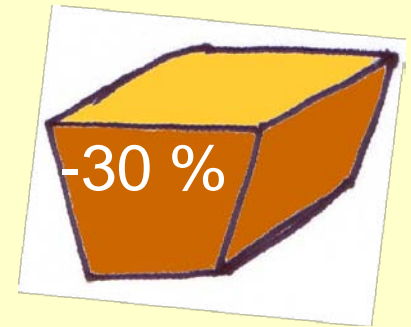
Oče A ima za 20 dni mlajše hčere ob spolni zrelosti.

Prehrana v času vzreje

- Količina energije

PO VOLJI

OMEJENO

- Sestava

- beljakovine (esencialne amino kisline)
- maščobe
- vitamini in minerali

- Toksične primesi

- motnje spolnega ciklusa
- zvriganje ...

Klima – sezonski vplivi

- Intenzivnost osvetlitve

- starost ob puberteti

- sinteza melatonina

- inhibitorni učinek na sintezo oz. izločanje gonadotropinov

- Dolžina osvetlitve

- krajšanje dne ugodneje na pojav pubertete

- Temperatura

- temperature – zakasnitve pubertete

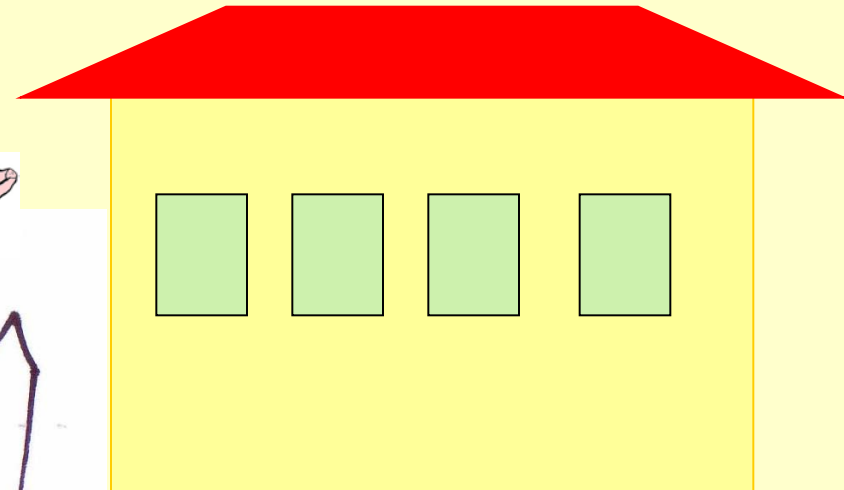
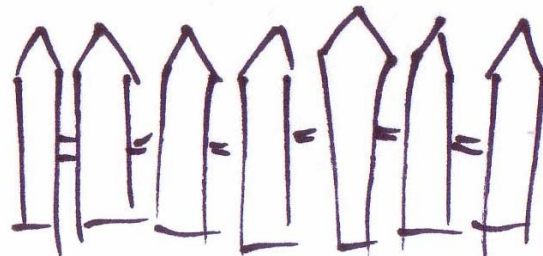
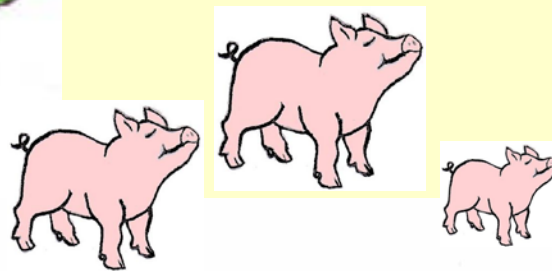
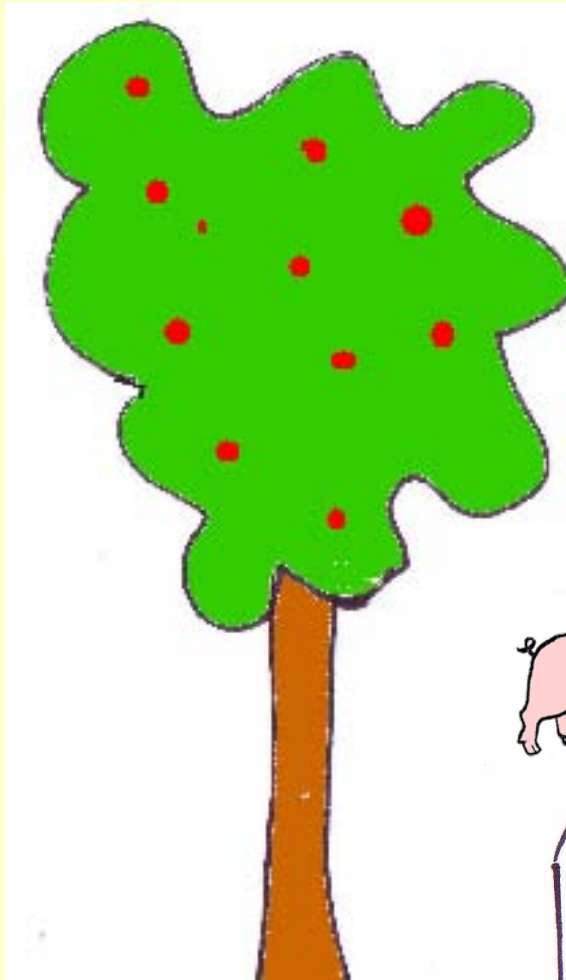

- adenokortikotropni hormon zmanjšuje rast

Okolje - vhlevitev

Negativno:

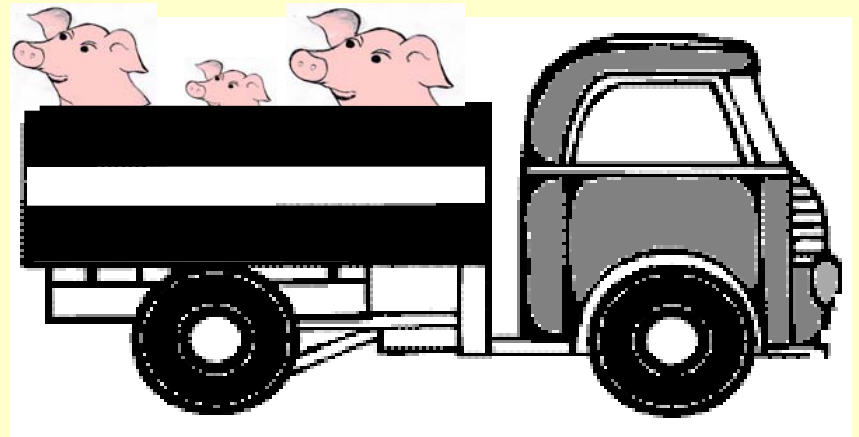
- prenaseljenost (>3 živali/m²)
- premočna svetloba
- prehud stres, pomanjkanje vode

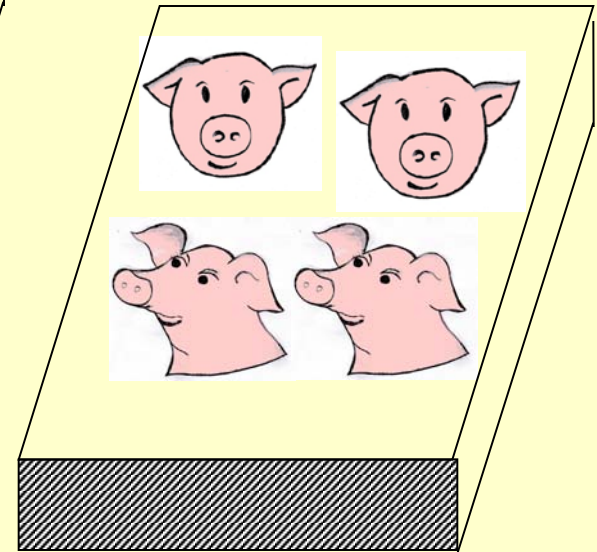
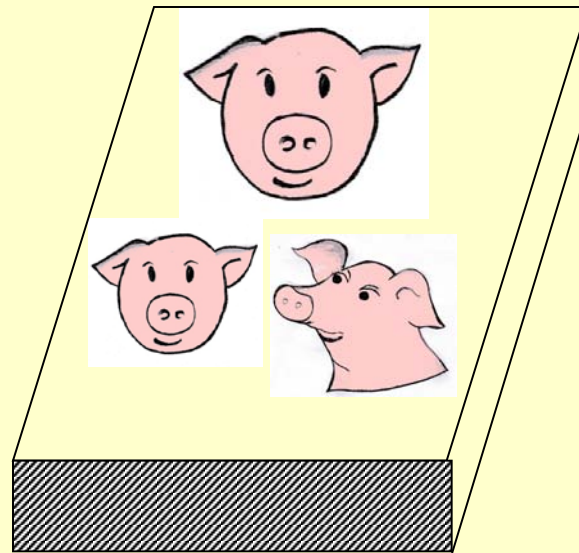
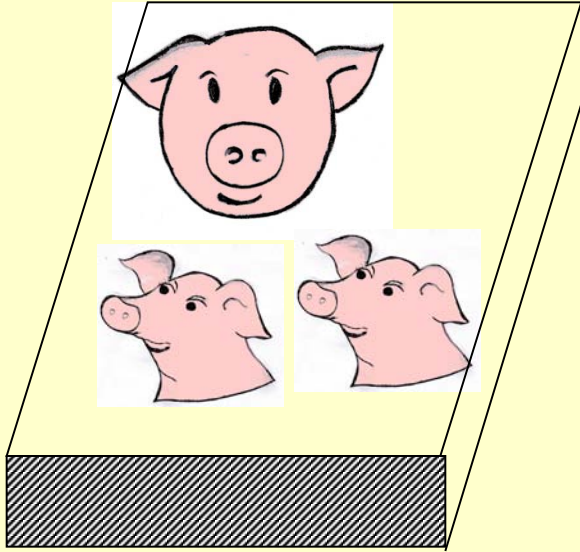
Stres - transport

- Estrus se pojavi po transportu (najpogosteje naslednji dan)
- Sinhronizacija estrusa
- Neodvisno od drugih stimulacij
- Učinkovita šele blizu spolne zrelosti (>180 dni)
- Ponovitev estrusa ni zanesljiva

Stres - vhlevitev

skupinske vhlevitve
prisotnost sovrstnic

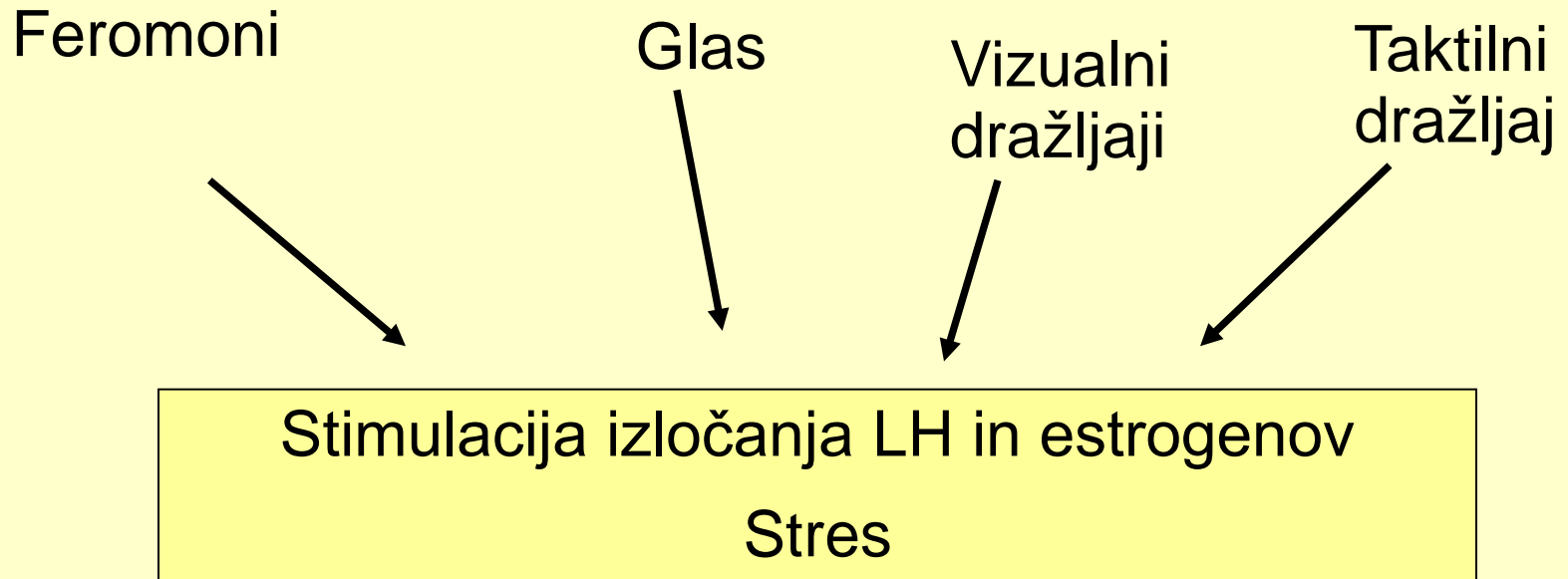
Preseljevanje in mešanje je
možno v vsaki nekoliko večji čredi

Socialno okolje

- Uhlevitev
  - individualna
  - v parih
  - v skupinah
- Gostota naselitve
- Prisotnost sovrstnic
- Prisotnost merjasca

Prisotnost merjasca

- Najučinkovitejša metoda stimulacije spolne zrelosti
- Mehanizem:

Trajanje in pogostnost kontakta

- Trajanje kontakta

5-30 minut dnevno, pri večjih skupinah dlje

Pogostost kontakta:

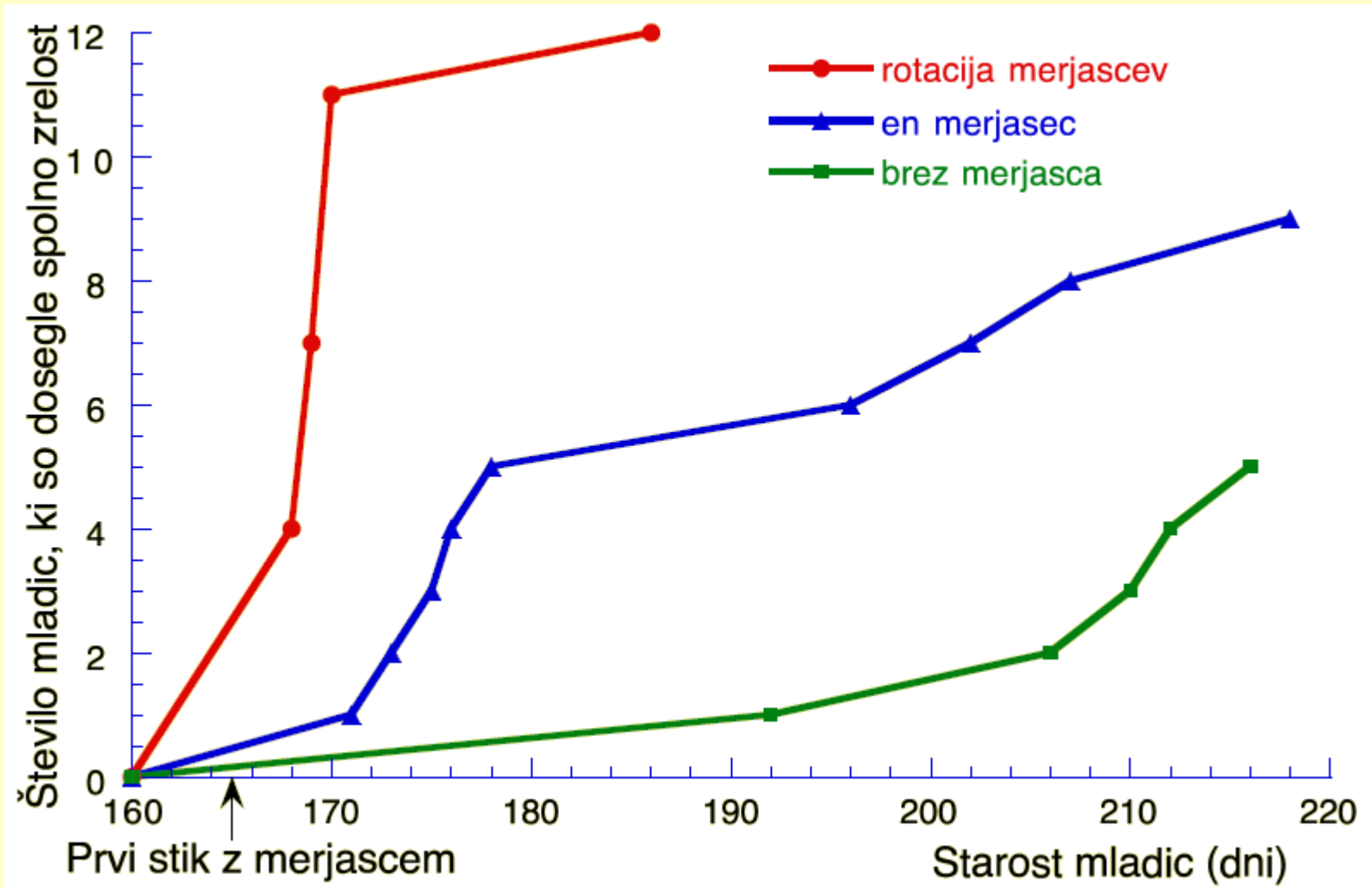
Ferkvenca kontakta	Jeseni	Splomadi
Vsak 2. dan	217	-
1x dnevno	201	195
2x dnevno	173	195
3x dnevno	-	181

Vir: Hughes in Hemsworth, 1994 (samo 220 ali manj stare mladaice ob puberteti)

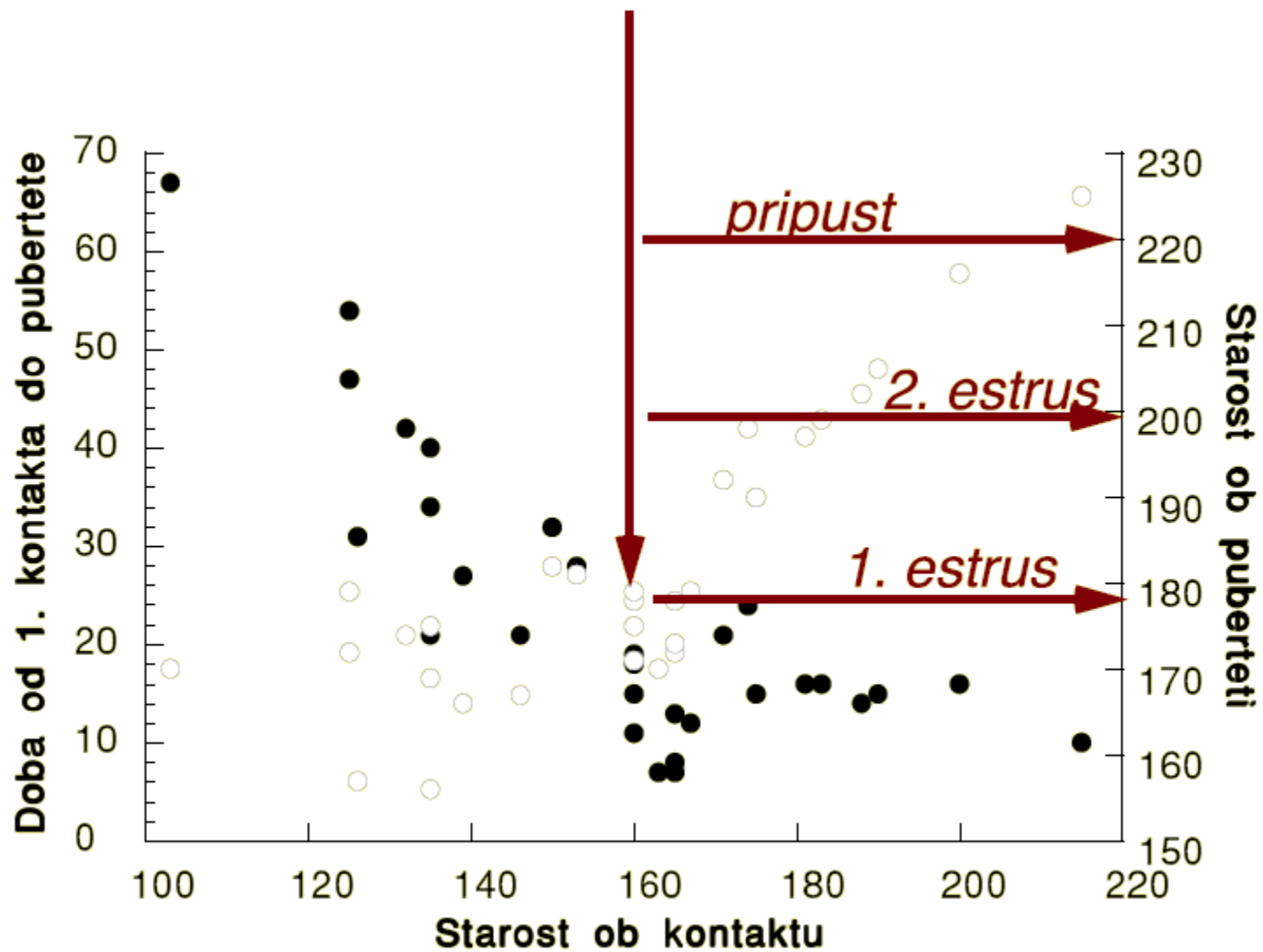
Izbira merjasca

- Spolno motivirani merjasci
  - libido, aktivni merjasci
  - starost merjasca: 9-11 mesecev in vec
- Sorodstvo
  - Bratje ne stimulirajo sester
- Rotacija merjascev

Rotacija merjasca

Starost mladice ob kontaktu I

Starost mladic ob kontaktu II

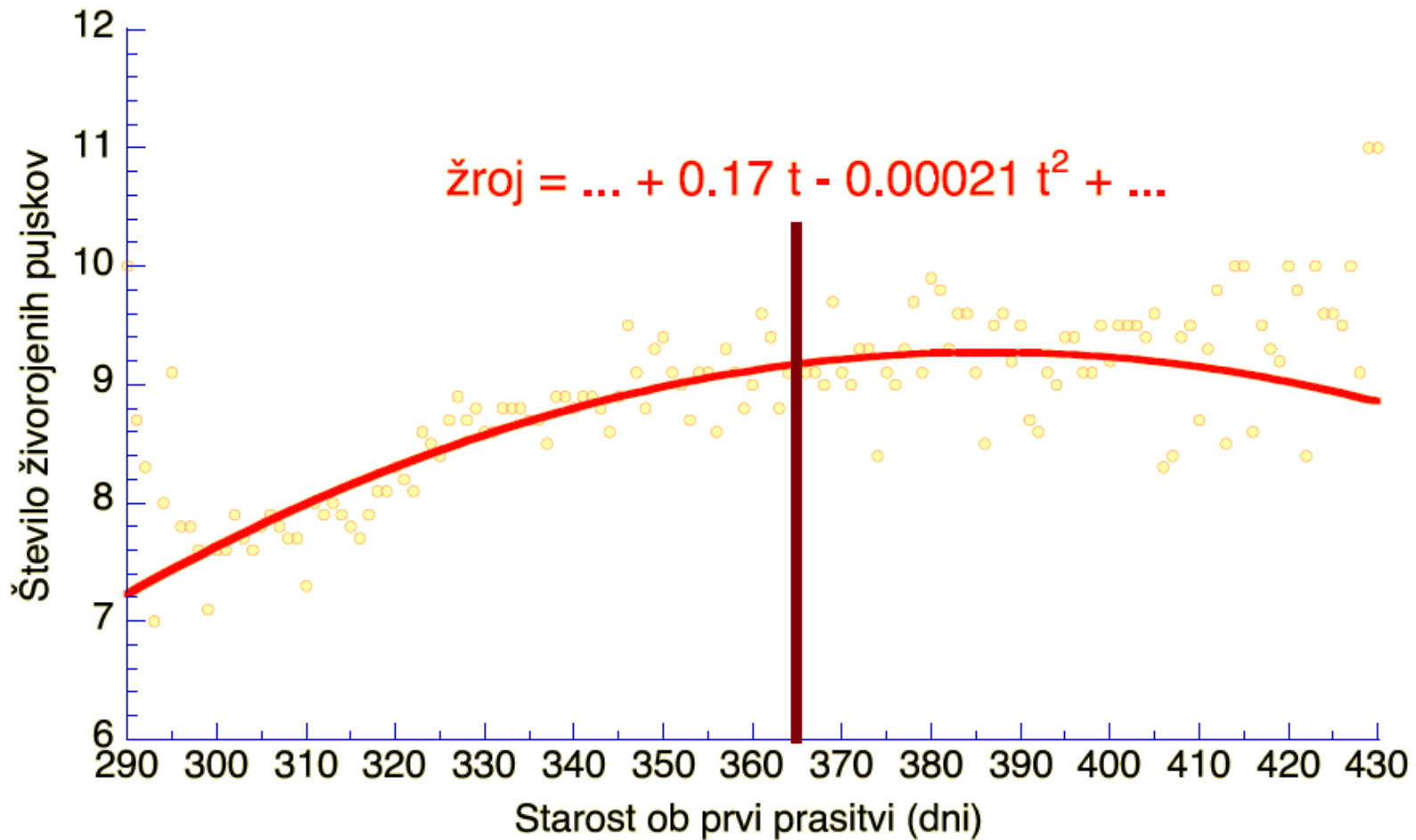
- 3-4 mesece
- podaljšana doba od 1. kontakta do pubertete
- premlade mladice se navadijo
- višji stroški vzreje
- ☺ 150 – 160/170 dni (optimum)
- ☺ minimalni odzivni čas
- ☺ maksimalna sinhronizacija estrusa
- 180 dni in več

Hormonska stimulacija

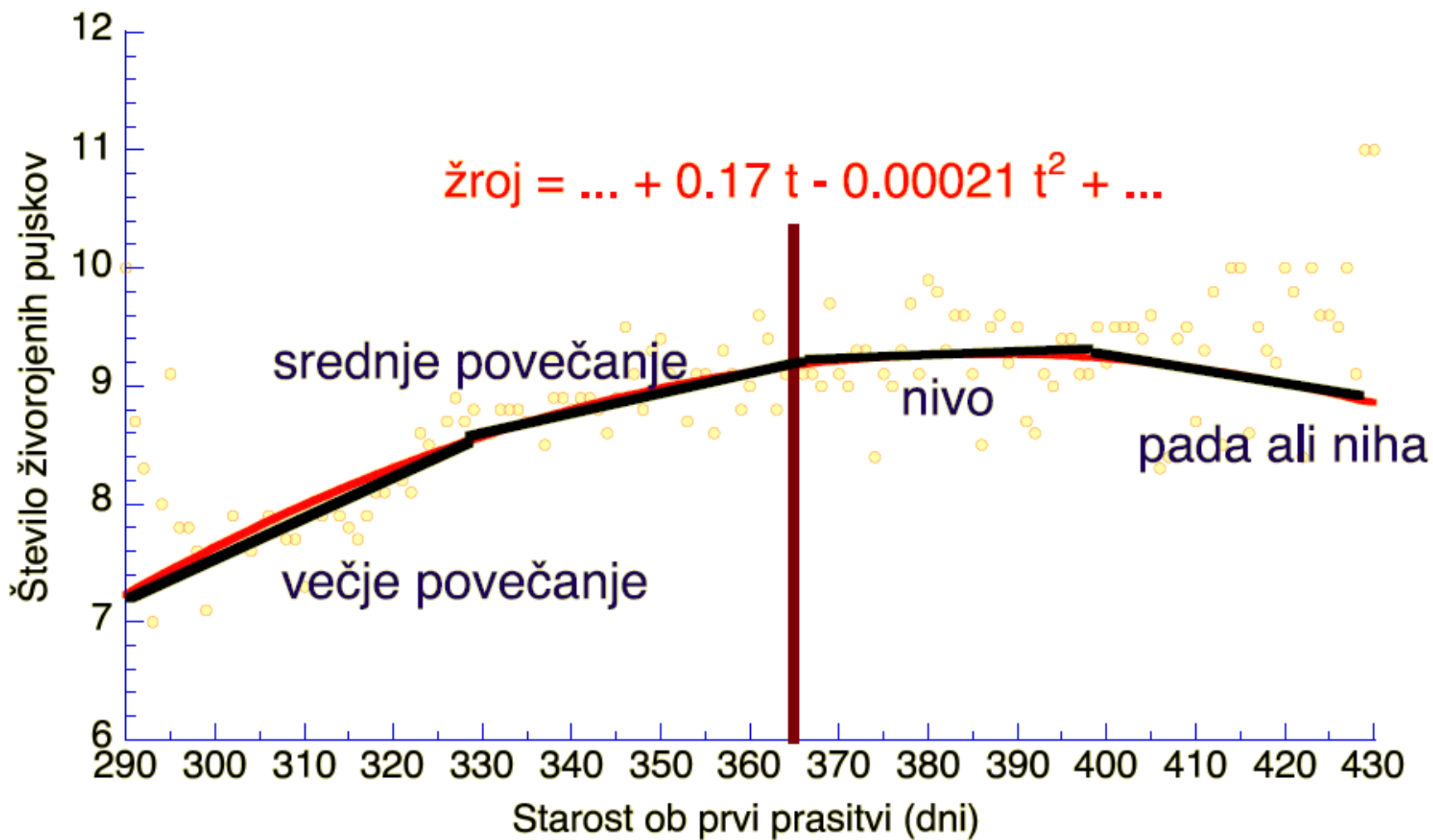
- Težave

- velika variabilnost v reakcijah
- izostanek ali manj ovulacij
- spolno obnašanje manj izraženo
- neredno bukanje
- slabša plodnost
- stroški

Starost mladic ob prastitvi in velikost gnezda

Starost mladic ob praritvi in velikost gnezda

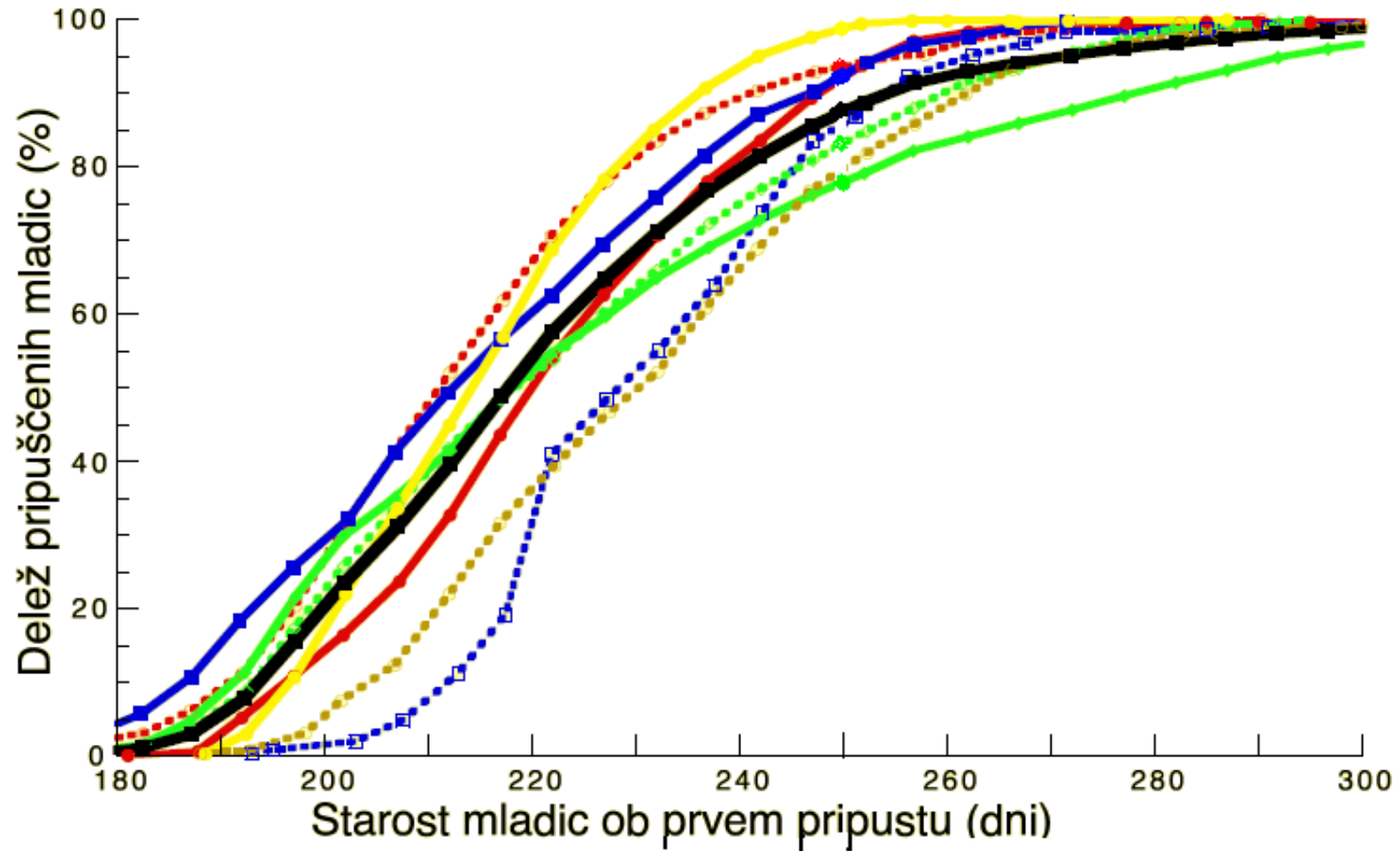

Pripustiti ali ne pripustiti

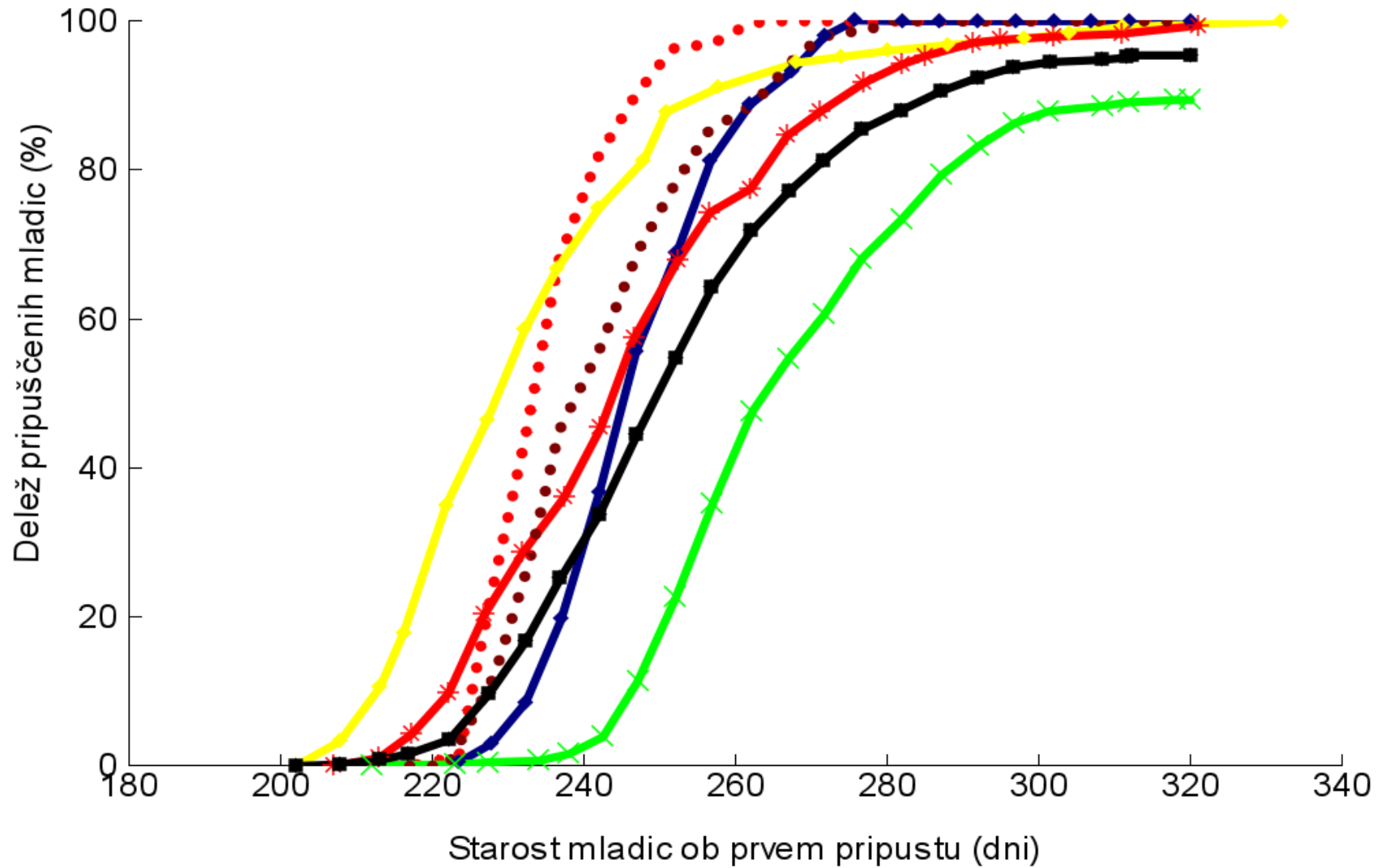
Koliko dodatnih pujskov je potrebnih pri zakasnitvi za en spolni cikel, da ostane gospodarnost nespremenjena?

KD/pujaska	25	21	18	17	16
+pujskov	0.84	1.00	1.17	1.24	1.31

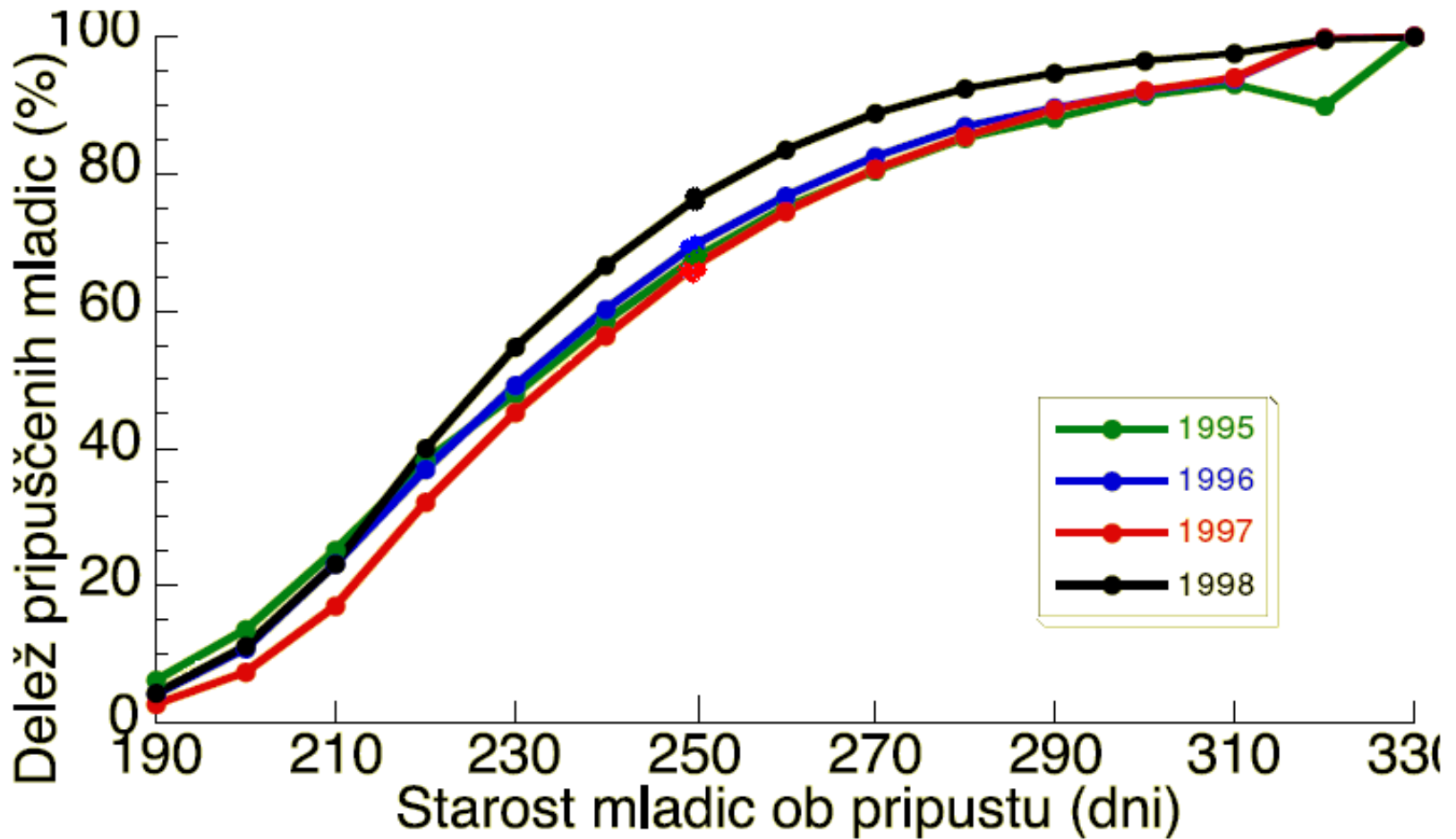
Starost ob prvem pripustu – farme 1999

Starost ob prvem pripustu – farme 2007

Starost ob prvem pripustu – kmetije

Starost ob prvem pripustu – kmetije

